

Sikorski, Bogdan

Słowo wstępne

Studia Płockie 1, 7-9

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SŁOWO WSTĘPNE

W 1973 roku wydajemy pierwszy tom „Studiów Płockich”. Jest to wydarzenie dla wiekowej Diecezji Płockiej o dużym znaczeniu, ufamy, że ten fakt wniesie wkład w życie Kościoła Płockiego, przyczyni się do rozwoju intelektualnego apostołatu.

Każde środowisko teologiczne winno dążyć przez wnikliwe badania do coraz lepszego poznawania prawd objawionych. Z tego obowiązku wynika następny — przynoszenia owocu swej pracy i oddawania go społeczności Kościoła. Tej sprawie mają właśnie służyć „Studia Płockie”.

Potrzebę takiej publikacji dobrze rozumieją Księża Profesorowie Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku. Kiedy dwa lata temu zaprezentowałem myśl wydania „Studiów Płockich”, została ona przyjęta ze zrozumieniem i wdzięcznością. Stosunkowo szybko Komitet Redakcyjny dokonał wyboru materiału do pierwszego tomu, gdyż wiele artykułów i opracowań Księża Profesorowie mieli gotowych i czekali na możliwość opublikowania ich. W ten sposób stanie się zadość Instrukcji Kongregacji Wychowania Katolickiego z 6 stycznia 1970 r., która w rozdziale III „O profesorach” w punktach 36 i 88 stanowi:

„Niech profesorowie zadbają o stałe udoskonalenie swojego przygotowania naukowego przez lekturę czasopism i nowych książek, przez kontakty z uczonymi i udział w spotkaniach naukowych” (36).

„Profesorowie mają się troszczyć o obecny stan i rozwój danej doktryny. Niech się cieszą słuszną wolnością poszukiwania i wypowiedzania swoich myśli, jednak zawsze, jako szczerzy „współpracownicy prawdy” w nowych zagadnieniach postępując z taką roztropnością i powagą, jakiej wymaga godność ich funkcji i samej prawdy objawionej” (88 — AAS 62, 1970, 321—384).

Środowiska naukowe, a takimi są fakultety teologiczne, uniwersytety katolickie, seminaria duchowne, powinny zmierzać do pogłębiania wiedzy, coraz pełniejszego poznania prawdy, przygotowywać prace badawcze. Takie cele wskazują normy Kongregacji Wychowania Katolickiego z 20 maja 1968 r., jedna z nich głosi: „Dla osiągnięcia tych celów fakultety winny dostarczyć odpowiednie pomoce. Będzie je stanowić: wydawanie

drukiem czasopism..." (Typis Polyglottis Vaticanis 1968, ss. 5—31 Rozdz. IV, A, 1, 2).

„Studia Płockie” więc wychodzą naprzeciw zaleceniom Stolicy Apostolskiej, z głębi tych zaleceń i sugestii wyrastają.

Diecezja Płocka, należąca do najstarszych w Polsce, posiada złote karty w swej historii na polu osiągnięć w dziedzinie nauki i kultury. „Studia Płockie” wyrastają ze świadomości potrzeby i obowiązku nawiązywania w dzisiejszych czasach, choćby w najskromniejszych ramach, do pięknych przykładów poprzednich pokoleń.

Już w XII wieku znajdujemy wyraźne wzmianki o istnieniu w Płocku Szkoły Katedralnej, prawdopodobnie pod koniec XI wieku uczył w niej późniejszy bp Bambergu i misjonarz Pomorza — św. Otto. Szkoła Katedralna miała za zadanie przygotowywanie kandydatów do kapłaństwa. Bogate i ciekawe są jej dzieje, stworzyła ona od początku istnienia Diecezji ośrodek myśli teologicznej, który promieniował na miasto i rozległe obszary Kościoła Płockiego. Dnia 9 września 1594 r. zostało erygowane seminarium duchowne w Pułtusku, faktycznej siedzibie biskupów płockich przez kilka wieków, a 6 maja 1710 r. w Płocku. Nauczanie teologiczne i praca badawcza mają w Diecezji bogate tradycje, do nich dzisiaj nawiązuje działalność księży Profesorów i jej zewnętrzny wyraz na polu naukowym — „Studia Płockie”. I nie tylko one. W 1972 roku zostało erygowane Soborowe Studium dla Duchowieństwa z myślą o młodych kadrach księży. Po pierwszym semestrze pozwala ono sformułować optymistyczny sąd, iż przyjęło się na gruncie diecezjalnym dobrze i odpowiada potrzebom i aspiracjom młodego kleru. Nasz teren dostarcza więc także argumentu dla postulatu Kongregacji dla Duchowieństwa, wyrażonego w dokumencie z 4 listopada 1969 r. w rozdziale VIII n. 25: „Ogólnie rzecz biorąc, trzeba popierać wszelkie instytucje, które stają się dla kapłanów pomocą w zakresie życia duchowego, duszpasterstwa i formacji intelektualnej. Jest bowiem rzeczą znaną, że w wielu okolicach osiągnięto bogate owoce z działalności tego rodzaju instytucji gdy idzie o świętość i posługiwanie kapłanów” (AAS 62, 1970, 123—134).

Do pięknej tradycji na polu nauk teologicznych nawiązuje także ten fakt, że aktualnie w ciągu jednego roku sześciu księży osiągnęło stopnie naukowe doktorów w Rzymie, Warszawie i Lublinie i że tytuły naukowe obecnie posiada wielka ilość księży, chyba największa w historii Diecezji. Stwarza to pomyślne prognozy dla „Studiów Płockich”.

Na pewno do powołania do życia „Studiów Płockich” przyczynił się także piękny przykład innych polskich diecezji: Krakowa, Poznania, Wrocławia, Opola, Warmii, Pelplina, Tarnowa, Katowic. Zdopingowała nas także świadomość, że w 1975 roku będziemy obchodzili Wielki Jubileusz 900-lecia istnienia i wówczas tom „Studiów Płockich” poświęcimy naszej prastarej Diecezji, jednej z najstarszych w Polsce, należącej do starszych w Kościele Powszechnym.

Konieczność studiów i wszechstronnej pracy naukowej jest oczywista. Bez nauki nie ma gruntowniejszego nauczania. Gdy na sercu leży sprawa nauki katolickiej i kościelnej, rodzi ona wówczas głęboką potrzebę prac badawczych i publikacji. Tym zadaniom odpowiadają „Studia Płockie”.

Oby „Studia Płockie” stały się dowodem posoborowego odrodzenia dusz na naszym terenie pod kierunkiem Papieża Odnowiciela, Pawła VI.

W dzisiejszym utrudzonym świecie pracy winien promieniować świat myśli Bożej. Wielki współczesny świat pracy wymaga coraz bardziej Ducha Bożego. Niech tym zapotrzebowaniom odpowiedzą nasze publikacje i staną się zachętą dla kapłańskich kół intelektualnych do dalszych wytyczonych badań dla dobra naszej nauki i kultury.

Płock — w święto świętego Tomasza z Akwinu 7 marca 1973 roku.

† BOGDAN SIKORSKI
BISKUP PŁOCKI